

Taal

Maat • Groep 4 • Blok 5

Hoofdstuk 9 en 10

Antwoorden

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Hoofdstuk 9

Doelenkaart

Hoe gaat het?

- ik moet het nog leren
- ik moet het nog oefenen
- ik kan het!

Spreken en luisteren

- Ik kan een gesprek voeren in een kleine groep.
- Ik kan de goede woorden kiezen in een gesprek.
- Ik kan luisteren naar een omroepbericht.
- Ik kan informatie die ik nodig heb uit een omroepbericht halen.

Woordenschat

- Ik ken de betekenis van 45 nieuwe woorden.

Lezen

- Ik kan een verhaal en een gedicht vergelijken.
- Ik kan vragen stellen bij een informatieve tekst.

Taal verkennen

- Ik weet wat een zin is.
- Ik weet wanneer ik een hoofdletter en punt gebruik.
- Ik kan zinnen maken.

Schrijven

- Ik kan een verhaal mooier of spannender maken.
- Ik kan een verhaal schrijven.

Hoofdstuk 9

Les 1

Spreeken en luisteren

- Ik leer een gesprek voeren in een kleine groep.
- Ik leer de goede woorden kiezen in een gesprek.

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 20 nieuwe woorden.

Kijkwoorden

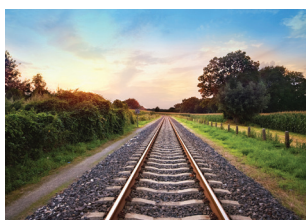
de ov-chipkaart

het perron

de rails

de spoorlijn

het treinstel

Leeswoorden

de enkele reis: de heenweg; kaartje voor alleen de heenweg

Je hebt een enkele reis, dus voor de terugreis moet je weer een kaartje kopen.

het openbaar vervoer: alle manieren die iedereen mag gebruiken om te reizen: trein, metro, bus, tram of veerboot

Ze gaan met het openbaar vervoer naar België, met de bus en de trein.

de reistijd: hoe lang het duurt om ergens te komen

De reistijd is vandaag een uur langer.

de verbinding: hoe je van de ene plaats naar de andere kunt

Halen we onze verbinding wel met de trein naar België?

het vervoersbewijs: kaartje voor het openbaar vervoer

De conducteur wil ons vervoersbewijs zien.

Weetwoorden

de aankomsttijd

de bestuurder

de conducteur/conductrice

de machinist

de mededeling

overstappen

de stationsklok

de trede

de vertrektijd

de wagon

Te laat

1

Bekijk de tekening en de titel van het verhaal.

2 Maak de vragen.

1 Waarom gebaart Tanja met haar handen en voor wie?

Meerdere antwoorden mogelijk.

2 Wat zou er met Tanja's moeder aan de hand zijn?

Meerdere antwoorden mogelijk.

3 Luister en kijk naar het verhaal.

4 Kun je met gebaren iets duidelijk maken?

Je gaat in je groepje praten over gebaren. In een ander land moet je soms gebaren gebruiken om iets te zeggen.

1 Bedenk eerst met welke gebaren je duidelijk kunt maken dat je:

- iets wilt drinken
- pleisters wilt kopen
- een zwembad zoekt
- de weg kwijt bent

2 Doe de gebaren niet voor, maar gebruik woorden om uit te leggen wat je bedoelt.

3 Schrijf de kernwoorden op.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Gesprekstip

Denk na over de woorden die je gaat gebruiken. Controleer of de anderen jou begrijpen. Blijf bij je onderwerp.

5 Doe de gebaren voor aan je groepje.

Gebruik de kernwoorden van opdracht 4.

1 Begrijpen de anderen wat jij bedoelt?

2 Hoe weet je dat?

6

Heb jij wel eens gebaren gebruikt?

Schrijf erover.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Maak bij elk gebaar een tekening.

Ter beoordeling van de leerkracht.

Hoofdstuk 9

Les 2

Spreken en luisteren

- Ik leer luisteren naar een omroepbericht.
- Ik leer informatie die ik nodig heb uit een omroepbericht halen.

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

1 Luister naar het verhaal.

2 Maak de vragen.

1 Waar gaat deze tekst over?

- De tekst is een verhaal over een reis met de trein.
- De tekst geeft informatie over reizen met de trein.

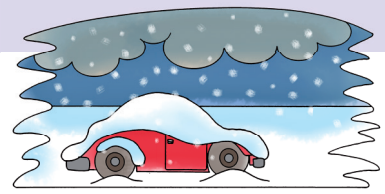
2 Waarom ga je naar deze tekst luisteren?

- Ik vind het leuk.
- Ik wil informatie.
- Ik wil iets maken.

3 Wat voor soort tekst is dit?

- een grappige tekst
- een spannend verhaal
- een tekst om iets te maken
- een tekst om meer te weten te komen

3 Welke zin geeft antwoord op de vraag?

Teken een lijn.

Waarom zijn er zo veel veranderingen?

Welke trein vertrekt van een ander perron?

Welke trein rijdt helemaal niet?

Welke trein vertrekt ruim een uur later?

Hoe laat vertrekt de trein naar België?

Duurt het lang voor de trein naar België vertrekt?

De trein naar Groningen is uitgevallen.

Dat komt door de sneeuw.

De trein vertrekt over enkele minuten.

De trein naar Amsterdam heeft veel vertraging.

De trein naar België vertrekt vanaf perron 7.

De trein vertrekt om 10 over 9.

4 Maak de vragen.

1 Vond je het moeilijk om de antwoorden van opdracht 3 te vinden?
Leg je antwoord uit.

Meerdere antwoorden mogelijk.

2 Luister je naar deze tekst anders dan naar een verhaal?
Begin met *Ja, want ...* of *Nee, want ...*

Meerdere antwoorden mogelijk.

5 Wat hoort bij elkaar?

Teken een lijn.

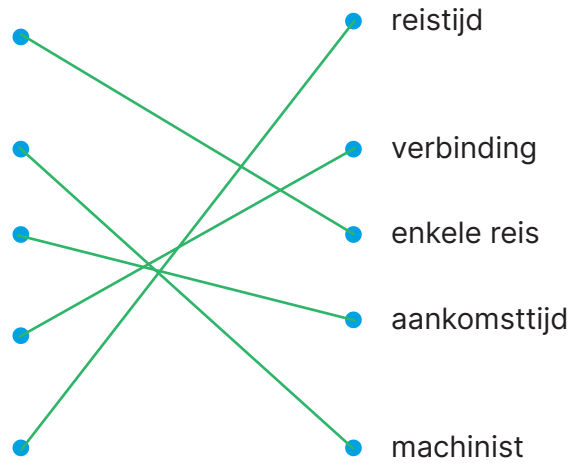
Je hebt alleen een kaartje voor de heenreis.

Deze man bestuurt de trein.

Op deze tijd kom je aan.

Je kunt van Rotterdam naar Amsterdam reizen met de trein.

De reis naar België duurt vier uur.

6 Welk woord past in de zin?

Kies uit: overstappen | treinstel | rails | vervoersbewijs | mededeling | spoorlijn

1 De kinderen moeten in het eerste treinstel gaan zitten.

2 Deze oude spoorlijn wordt niet meer gebruikt.

3 Kedeng, kedeng, doet de trein op de rails.

4 De kinderen luisteren naar de mededeling op het station.

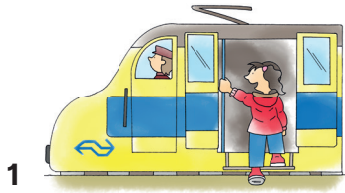
5 Je moet in Antwerpen overstappen op de trein naar Brussel.

6 'Mag ik uw vervoersbewijs even zien?' vroeg de conducteur.

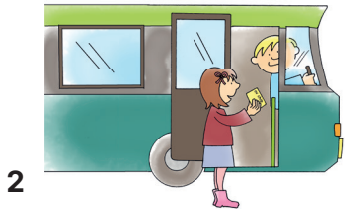
7

Welke twee woorden passen bij de plaatjes?

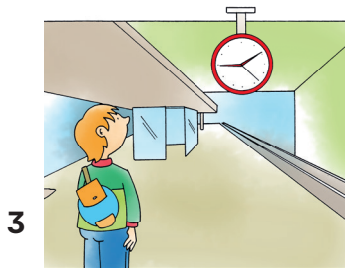
Kies uit: de stationsklok | het openbaar vervoer | de trede | de ov-chipkaart | de wagon | het perron

de trede + de wagon

het openbaar vervoer + de ov-chipkaart

het perron + de stationsklok

8

Heb jij wel eens gereisd met het openbaar vervoer?

Vul in wanneer het was en waar je naartoe ging.

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....

.....

This image shows a blank sheet of handwriting practice paper. The page is white and features 20 sets of horizontal lines. Each set consists of three lines: a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. The paper is set against a light purple background.

Hoofdstuk 9

Les 3

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 15 nieuwe woorden.

Lezen

- Ik leer een verhaal en een gedicht vergelijken.

Kijkwoorden

de heg

neerknielen

de overburen

treffen

de vlok

Leeswoorden

gluren: stiekem kijken naar iets of iemand
Ik gluur naar de kat die mij niet ziet.

spoedig: heel snel; zo snel mogelijk
Ik kijk naar de deur, want mama gaat spoedig weg.

tot aan: tot waar iets komt
De sneeuw komt tot aan mijn been.

vastgrijpen: hard en plotseling pakken
Ik glijd bijna uit en grijp nog net een paal vast.

zorgvuldig: heel precies
Ik rol de sneeuw zorgvuldig tot een mooie bal.

Weetwoorden

ijskoud
ondeugend
raak
schuifelen
sneeuw wit

Sneeuw

Ik open de deur en ik schreeuw:
'kijk nou toch, er ligt sneeuw!'

Vlokken dwarrelen om mij heen.

De sneeuw komt al **tot aan** mijn been.

Het is zo glibberig! Ik **schuifel** en glijd,
en **grijp** een paal **vast**, net op tijd!

Mamma gaat **spoedig** weg.

Dus **kniel** ik **neer** achter **de heg**.

Ik rol de sneeuw **zorgvuldig** tot een bal.

Wedden dat ik haar **treffen** zal!

Baf ...! **Raak!** Mama lacht ...

'**Ondeugende** meid!' zegt ze zacht.

Daar **sluip**t de kat van **de overburen**.

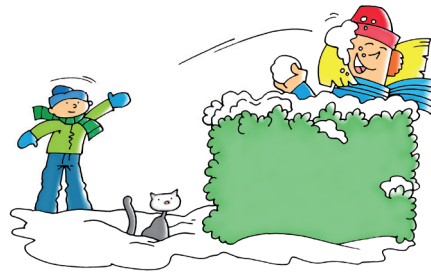
Daar ga ik nu eens fijn naar **gluren**.

Zijn lieve, kleine snoet is **sneeuwwit**.

Net als de **ijskoude** sneeuw waar ik in zit.

Ik sta op en draai me om.

Baf ...! 'Recht in je gezicht!' lacht Tom.

1 **Bekijk de tekst, de titel en de plaatjes.**

Lees de tekst nog niet.

2 **Maak de vragen.**

1 Wat voor soort tekst is dit? een gedicht

2 Waar zie je dat aan? Aan de regellengte, het rijm en de coupletten.

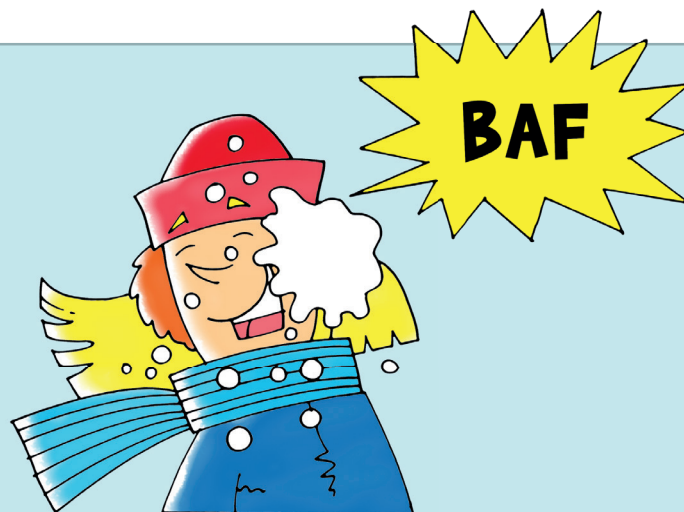
3 Maak een woordspin met het woord sneeuw.

3 **Wat is het doel van deze tekst?**

Dit is ...

- een tekst die je leuk vindt.
- een spannend verhaal.
- een tekst om iets te maken.
- een tekst om meer te weten te komen.

4 Maak de vragen.

1 Lees het gedicht Sneeuw.

Waarom staat er een uitroepteken achter de tweede regel?

Om nadruk te geven.

2 Welk woord had er ook kunnen staan in plaats van 'dwarrelen'?

Er had ook kunnen staan: *vallen*.

3 Waarom staat er een komma achter: 'Ik schuifel en glijd'?

Omdat er een pauze in de zin is.

4 Wat is een ander woord voor 'treffen'?

raken

5 Wat is een ander woord voor 'gluren'?

stiekem kijken

6 Wat is het tegengestelde van 'sneeuwwit'?

pikzwart

5 Maak een gedicht over de zomer.

Het hoeft niet te rijmen.

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hoofdstuk 9

Les 4

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.

Lezen

- Ik leer vragen stellen bij een informatieve tekst.

Wist je dat?

België is ons **buurland**.

Als je naar **het zuiden** rijdt, kom je in België.

België is **kleiner dan** Nederland.

Vroeger **hoorde** België **bij** Nederland.

Het was **een poos** één land.

Nu zijn de landen weer **gescheiden**.

In **het westen** ligt **de kust**.

België is **beroemd** om zijn lekkere **friet**.

Dat wist je vast al!

→ richting waar om
twaalf uur de
zon staat

→ een tijdje lang

→ uit elkaar gaan of uit elkaar zijn

→ richting waar de zon ondergaat

→ strook land langs de zee

1 Lees de tekst *Wist je dat?*

2 Maak de vragen.

1 Wat voor soort tekst is dit?

- een grappig verhaal
- een tekst om iets van te leren

2 Welke zin geeft het beste aan waar de tekst over gaat?

- België heeft een koning.
- België is ons buurland.
- In België houden ze van lekker eten.
- België hoort bij Nederland.

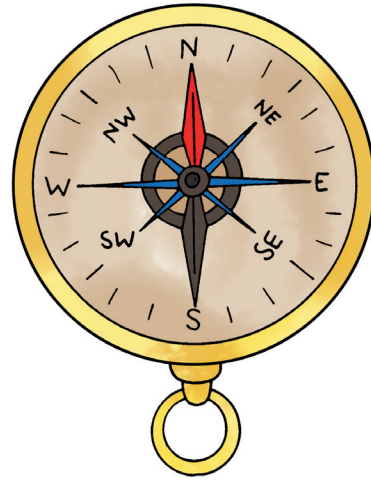
3 **Wat betekenen de vetgedrukte woorden?**

1 **Het buurland** betekent ...

- een land dat naast ons land ligt.
- een land dat aan de overkant van de zee ligt.

2 Het **zuiden** ligt op de kaart ...

- boven Nederland.
- onder Nederland.

4 **Hoe kun je het ook zeggen?**

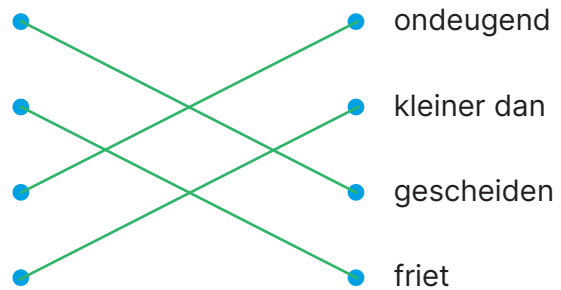
Teken een lijn.
Kijk naar de vetgedrukte woorden.

Mirjam en Jelle **zijn** al een poos **uit elkaar**.

Vanavond eten we **patat**.

Ik vind jou wel **een beetje stout**.

Jip is **niet zo groot als** Bas.

5 **Hoe kun je het ook zeggen?**

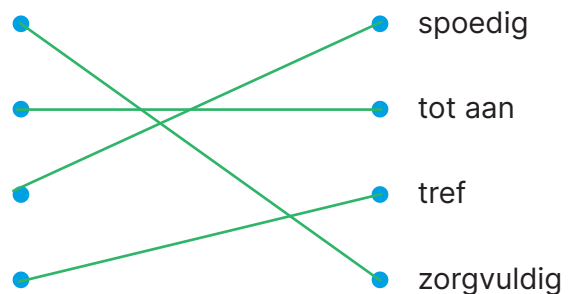
Teken een lijn.
Kijk naar de vetgedrukte woorden.

Karel maakt het hok **heel precies** schoon.

Bas mag **niet verder dan** de heg.

Ik verwacht dat hij **al snel** komt.

Ik **raak** hem met mijn sneeuwbal.

6

Welk woord past in de zin?

Vul het woord op de goede plek in.

Kies uit: neerknielen | vlokken | overburen | ijskoud | westen | vastgrijpen | beroemd

1 De mensen die aan de overkant wonen, noem je de ... .

2 Aan de linkerkant van de kaart ligt het ... .

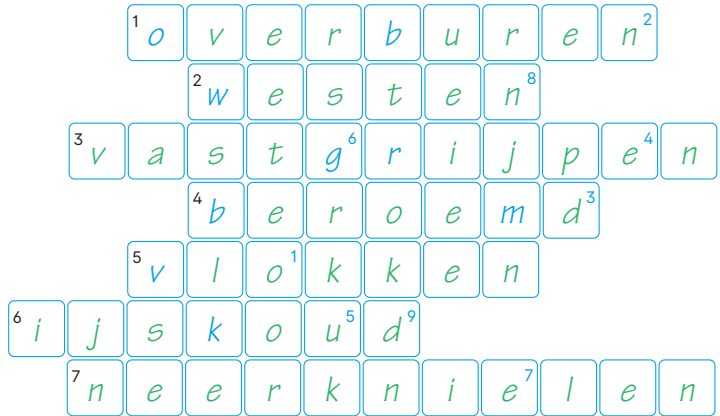
3 Als je valt, kun je je ... aan een paal.

4 Ons land is ... om zijn tulpen.

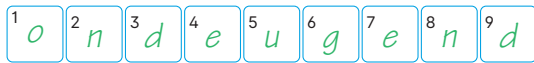
5 Het sneeuwt, kijk eens wat een grote ... .

6 Als het heel erg koud is, dan is het ... .

7 Als je die lage bloemen wilt ruiken, moet je ... .

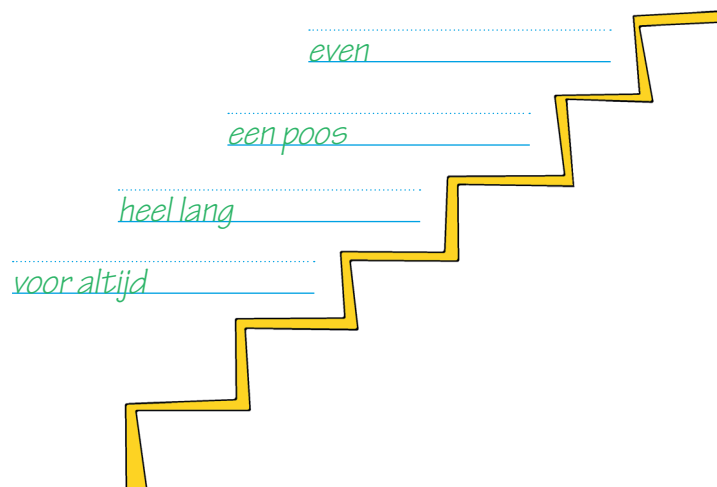
Welke woord lees je in de hokjes met een blauw nummer?

7

Maak een woordtrap van vier woorden met een poos.

Gebruik de woorden: voor even | even | een poos | heel lang

Handwriting practice area with 20 sets of three horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid).

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

Handwriting practice area with 5 sets of three horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid).

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal woorden uit les 1, 3 en 4.

Dit kan ik nog

1 Ra ra, wat is het?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: de violiste | de arts | het lichaam | de mammoet | de webcam | het theater | de schroevendraaier

1 Je kunt elkaar daardoor zien.

Het zit op of in je computer. de webcam

2 Je eet, werkt en slaapt ermee.

Ieder mens heeft er een. het lichaam

3 Je kunt ermee klussen.

Je draait er een schroef mee in het hout. de schroevendraaier

4 Ze maakt mooie muziek.

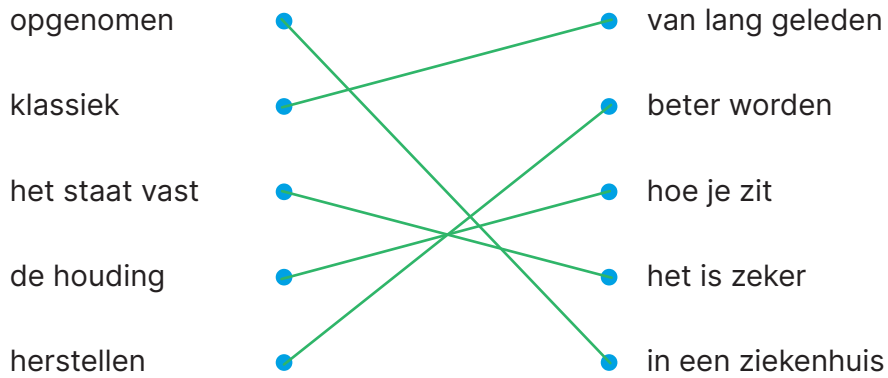
Ze speelt met een strijkstok. de violiste

5 Hij heeft flaporen, slagtanden en een slurf.

Hij is uitgestorven. de mammoet

2 Wat hoort bij elkaar?

Teken een lijn.

3 Wat staat er onder de vlek?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: gelden | machine | museum | knopje | soms | onderdeel | wetenschap

1 De professor bedenkt een nieuwe . machine

2 De computer is van de robot. onderdeel

3 Het zal vast als de uitvinding van de eeuw. gelden

4 Zo ontdekt de steeds nieuwe dingen. wetenschap

5 Misschien staat het later wel in een ! museum

Dit kan ik nu

1 Welk woord hoort bij het nummer?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: het perron | neerknielen | de rails | het treinstel | de ov-chipkaart | treffen | de vlokken

- 1 neerknielen
- 2 de vlokken
- 3 het treinstel
- 4 het perron
- 5 treffen

2 Wat hoort bij elkaar?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: het vervoersbewijs | gluren | zorgvuldig | vastgrijpen | de verbinding | de enkele reis | spoedig

- 1 alleen de heenreis de enkele reis
- 2 het kaartje het vervoersbewijs
- 3 stiekem kijken gluren
- 4 snel spoedig
- 5 heel precies zorgvuldig

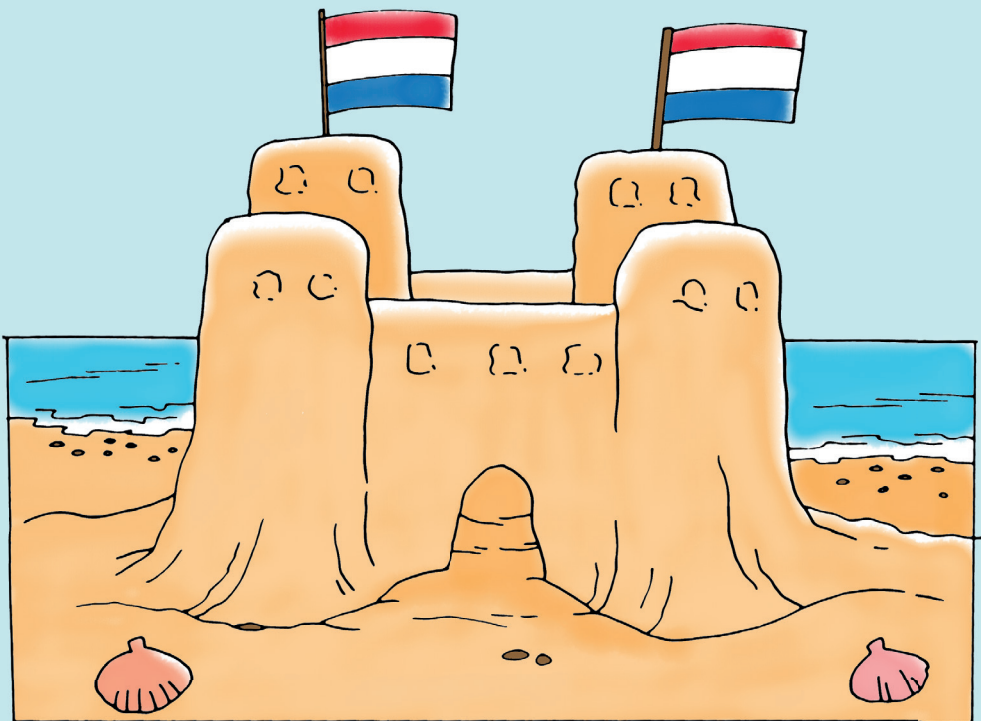
3

Wat staat er onder de vlek?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: de kust | een poos | het westen | beroemd om | een buurland | het zuiden | gescheiden

- 1 Mijn ouders zijn ☀ ze wonen apart. gescheiden
- 2 Duitsland is ☀ van Nederland. een buurland
- 3 Ik ben al ☀ niet op vakantie geweest. een poos
- 4 Nederland is ☀ zijn molens. beroemd om
- 5 Aan ☀ kun je heerlijk een zandkasteel maken. de kust

- Ik leer wat een zin is.
- Ik leer wanneer ik een hoofdletter en punt gebruik.

Zin, hoofdletter, punt.

Een **zin** bestaat uit woorden die bij elkaar horen.
In elke zin staat minstens één **werkwoord**.

Een zin begint met een **hoofdletter**.
Een hoofdletter is een grote letter: **h** → **H**

Aan het einde van een zin staat een **punt**: .
Een punt laat zien dat de zin afgelopen is.

- Wij fietsen.
- Wij fietsen snel.
- Wij fietsen snel naar school.
- Wij fietsen snel naar school door de regen.

1 Bekijk het uitlegblokje.

Kijk naar de plaatjes en lees de zinnen.

- 1 Kleur de namen voor mensen geel.
- 2 Kleur de naam voor een dier groen.
- 3 Kleur de woorden voor mensen blauw.
- 4 Kleur de werkwoorden rood.

Paul pakt Krieko uit de handen van de ober.

De bestuurder doet zijn best.

Devi geeft de vervoersbewijzen aan de conducteur.

2

Schrijf de zinnen goed na.

- 1 Een zin begint met een hoofdletter.
- 2 Een zin eindigt met een punt.

1 devi en Tanja rennen naar de bus

Devi en Tanja rennen naar de bus.

2 de reis duurt best lang

De reis duurt best lang.

3 de straten zijn helemaal wit

De straten zijn helemaal wit.

4 mijn mouw is nat

Mijn mouw is nat.

3

Maak vijf goede zinnen.

Schrijf de hele zin over met een hoofdletter en een punt.

1 de mussen bouwen een nest

De mussen bouwen een nest.

2 fietsen lieve Krieko

Fietsen lieve Krieko.

3 Tanja ziet de spoorlijn al

Tanja ziet de spoorlijn al.

4 de zwanen vliegen

De zwanen vliegen.

5 de saus is erg heet

De saus is erg heet.

4**Schrijf de zinnen goed na.**

- 1 Gebruik hoofdletters en punten.
- 2 Kleur woorden of namen voor mensen rood.
- 3 Onderstreep ieder zelfstandig naamwoord.

1 mijn broer heeft veel krullen

Mijn broer heeft veel krullen.

2 de beren lopen in het bos

De beren lopen in het bos.

3 pim en mieke trouwen morgen

Pim en Mieke trouwen morgen.

4 de katten liggen in de zon

De katten liggen in de zon.

5**Maak goede zinnen.**

Kies woorden uit rijtje 1 en zoek er iets bij uit rijtje 2.

Deze woorden vormen samen een zin. Denk aan hoofdletters en punten.

1	2
Devi en Tanja	rennen
de conducteurs	controleren
de meisjes	kijken
de obers	lachen

1 *Devi en Tanja rennen.* *Meerdere antwoorden mogelijk.*

2 *De conducteurs controleren.*

3 *De meisjes kijken.*

4 *De obers lachen.*

6 Bekijk de zinnen.

- 1 Onderstreep de werkwoorden.
- 2 Kleur de lidwoorden rood.

1 *Devi en Tanja rennen.*

2 ***De** conducteurs controleren.*

3 ***De** meisje kijken.*

4 ***De** obers lachen.*

7 Kies een zin uit opdracht 3.

- 1 Maak een tekening bij de zin.
- 2 Laat een klasgenootje raden welke zin jij getekend hebt.

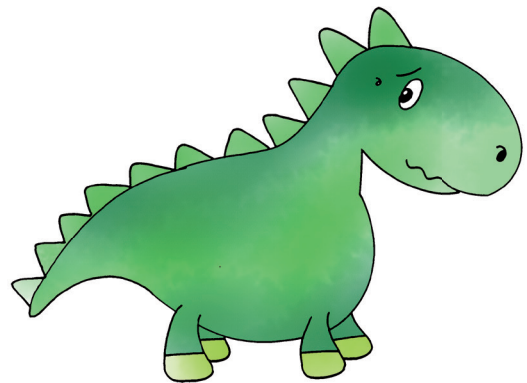
Ter beoordeling van de leerkracht.

- Ik oefen het maken van zinnen.

1 Wat zijn zinnen?

1 Kies de goede antwoorden.

- de bestuurder van de bus doet zijn best
- paul en de vader van Tanja
- devi gilt
- de machinist
- krieko is bang
- de reistijd

2 Schrijf de zinnen die je hebt aangekruist goed op.
Denk aan hoofdletters en punten.

De bestuurder van de bus doet zijn best.

Devi gilt.

Krieko is bang.

2 Lees de zinnen.

- 1 Vul de zinnen goed in. Denk aan hoofdletters en punten.
- 2 Onderstreep de werkwoorden.

1 de draken spugen vuur

De draken spugen vuur.

2 de kok snauwt tegen de ober

De kok snauwt tegen de ober.

3 mijn moeder maakt een ovenschotel

Mijn moeder maakt een ovenschotel.

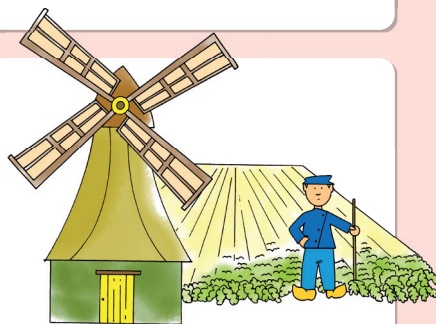
4 onze jassen hangen aan de kapstok

Onze jassen hangen aan de kapstok.

3

Lees het gedicht.

- 1 Vul de zinnen goed in. Denk aan hoofdletters en punten.
Kijk eerst naar het voorbeeld.
- 2 Onderstreep de werkwoorden.

de molen draait

De molen draait.

de wind waait

De wind waait.

de boer staat in het veld

De boer staat in het veld.

het klokje tikt

Het klokje tikt.

mijn tong likt

Mijn tong likt.

het ijsje smelt

Het ijsje smelt.

4

Maak de zinnen af.

Gebruik een werkwoord.

Zorg dat elke zin ten minste vier woorden heeft.

1 De mussen *Meerdere antwoorden mogelijk.*

2 Mijn vader

3 De juf

4 Jelle en Bart

5

Maak goede zinnen.

Kies twee vakjes die bij elkaar passen.

Denk aan hoofdletters en punten.

gaan naar het pretpark

devi

kwispelt met zijn staart

de kinderen

de hond

is graag in zijn eigen huis

pakt de vervoersbewijzen

krieko

De kinderen gaan naar het pretpark.

De hond kwispelt met zijn staart.

Krieko is graag in zijn eigen huis.

Devi pakt de vervoersbewijzen.

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

Four horizontal lines for writing an answer.

- Ik leer hoe ik een verhaal mooier of spannender kan maken.

Dit is de titel. Hier staat waar het verhaal over gaat.

Dit is het **begin** van het verhaal. Hier staat over wie het gaat en waar ze zijn.

Dit is het **midden**. Hier staat wat er verder gebeurt.

Dit is het **eind** van het verhaal. Er staat hoe het afloopt: goed of slecht.

Ontvoerd!

'De trein gaat vertrekken', zegt de conducteur.
Een meisje kijkt wanhopig naar buiten.
Haar moeder staat nog op het perron.
Ze kijken elkaar door het raampje angstig aan.
Trillend gaat ze op een bank zitten.
'Mijn moeder is alleen', zegt ze gespannen tegen de conducteur.
'Ze heeft geen mobieltje bij zich.
Hoe moet dat nu?' huilt ze.
De moeder kijkt nerveus om zich heen.
Wat kan ze nu doen?
Er komt een grote man op haar af.
'Kan ik u soms helpen, mevrouw?' vraagt hij.
De man ziet er aardig uit, denkt ze.
Ze loopt opgelucht met hem mee naar zijn auto.
Ze mag zijn mobieltje gebruiken.
Maar opeens pakt de man haar hard vast.
Hij duwt haar in de auto en brengt haar naar een verlaten schuurtje.
Ze is doodsbang.
De man lijkt nu heel groot en helemaal niet zo aardig.
'Je man moet losgeld betalen', zegt hij.
Bevend laat ze zich tegen de muur zakken.
Maar opeens komen er vier agenten naar binnen.
Ze springen bovenop de man.
'Uw dochter heeft gebeld', zegt een agent.
'Gelukkig hebben we u gevonden.'
De dochter wacht vol spanning op het politiebureau.
Eindelijk komt er een telefoontje.
'Je moeder is vrij', zegt de agent.
Het meisje zucht. Ze is erg opgelucht.
Gelukkig een goede afloop.

1

Lees de titel van het verhaal en kijk naar de tekening.

Waar denk je dat het verhaal over gaat en waarom denk je dat?

Meerdere antwoorden mogelijk.

2

Lees het verhaal.

Welke woorden gebruikt de schrijver om het verhaal spannend te maken?

Schrijf de goede woorden op.

begin

ontvoerd, wanhopig, angstig, trillend, gespannen

midden

nerveus, opgelucht, verlaten, doodsbang, bevend, opeens

eind

vol spanning, eindelijk, opgelucht

Tekst 1

Stijf van angst ligt Tim in bed.
Hij hoort vreemde geluiden.
Het kraakt in de kast.
Er ritselt iets over de vloer.
Er ligt iemand onder mijn bed, denkt Tim.
Ik ga niet kijken, hoor!
Maar dan denkt hij opnieuw na.
Ik moet gewoon dapper zijn!
Heel voorzichtig buigt Tim naar voren.
Hij kijkt onder zijn bed.
Twee ogen kijken hem aan.
Tim schrikt zich rot.
Het is een monster!
Als een speer rent hij zijn bed uit.
Hij doet het licht aan.
Dan lacht hij.
Het is Sproet, de poes.

Tekst 2

Inge loopt in het bos.
De zon schijnt.
Er komt een hert aan.
'Dag lief meisje', zegt het hert.
Dat is gek, denkt Inge.
Een hert dat kan praten!
Dan komt ze een konijn tegen.
'Heb jij ook zo'n honger?'
vraagt het konijn.
En het huppelt weer verder.
Dan wordt Inge wakker.
Het was een droom.

- 1 Welke tekst vind jij het spannendst? .....
- 2 Welke woorden gebruikt de schrijver om de tekst spannend te maken?
Zet daar een streep onder.

4

Wat zijn zinnen?

1 Zet een kruisje bij de echte zinnen.

De trein gaat vertrekken.

Hoe moet dat nu?

Ze is doodsbang.

gelukkig een goede afloop

2 Maak van de andere zin ook een echte zin.

Gelukkig heeft het verhaal een goede afloop.

5

Maak de zinnen spannend.

1 Kies vijf *niet spannende* zinnen in een boek.

2 Maak de zinnen nu zelf spannend.

3 Denk aan hoofdletters en punten.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Begint elke zin met een hoofdletter?

- Eindigt elke zin met een punt?

Hoofdstuk 9

Les 9

Schrijven

- Ik oefen het schrijven van een verhaal.

Dit is de **titel**. Hier staat waar het verhaal over gaat.

Dit is het **begin** van het verhaal. Hier staat over wie het gaat en waar hij of zij is.

Dit is het **midden**. Hier staat wat er verder gebeurt.

Dit is het **eind** van het verhaal. Er staat hoe het afloopt: goed of slecht.

The writing area consists of a large white rectangle with a light green border. It is divided into four horizontal sections by arrows pointing from the text boxes on the left. Each section contains several horizontal lines for writing, with a solid blue line at the top and a dotted blue line at the bottom of each section.

- 1 De **titel** van het verhaal is *Tanja en Devi in het pretpark*. Schrijf deze titel op de goede plek in het verhaal.

2 Maak het **begin** van het verhaal.

- 1 Bedenk waar Tanja en Devi zijn.
- 2 Welke woorden ga je gebruiken om het begin spannend te maken?

Voorbeeld: angstig | vol spanning | doodsbang | schrikken | eng

.....

- 3 Schrijf drie zinnen bij de oranje streep.

3 Maak het **midden** van het verhaal.

- 1 Bedenk wat Tanja en Devi doen en wat voor avontuur ze beleven.
- 2 Welke woorden ga je gebruiken om het midden spannend te maken?

.....

- 3 Schrijf vier zinnen bij de rode streep.

4 Maak het **eind** van het verhaal.

Gelukkig loopt het goed af.

- 1 Verzin waarom het goed afloopt.
- 2 Welke woorden ga je gebruiken om het eind spannend te maken?

.....

- 3 Schrijf drie zinnen bij de blauwe streep.

5 Ben je tevreden met je verhaal? Waarom wel of niet?

- 1 Lees je verhaal na. En let daarbij op het volgende:
- Kloppen de zinnen?
  - Denk aan hoofdletters en punten.
  - Heb je de woorden goed geschreven?
  - Verbeter ze anders.
  - Is het duidelijk wat je vertelt?
  - Heb je genoeg woorden gebruikt die het spannend maken?
- 2 Vul in of je wel of niet tevreden bent en leg uit waarom.

Meerdere antwoorden mogelijk.

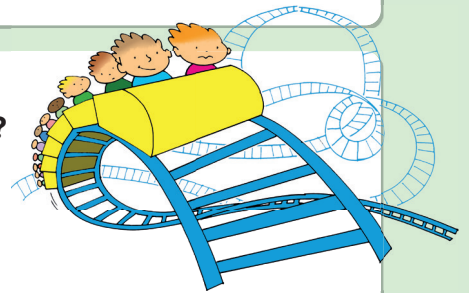

---

6 Wat zeggen de vaders als Tanja en Devi terug zijn uit België?

- 1 Denk aan hoofdletters en punten.
- 2 Vul ten minste drie zinnen in.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Hoofdstuk 9

Les 10

Taal verkennen

Dit kan ik nog

- Ik herhaal lidwoorden, zelfstandige naamwoorden (enkelvoud en meervoud) en verkleinwoorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal wat een zin is en wanneer ik een hoofdletter en punt moet gebruiken.

Dit kan ik nog

1 Welk woord is een verkleinwoord?

Zet ook het lidwoord erbij.

- Het vogeltje beweegt niet. het vogeltje
- Ik drukte per ongeluk op het knopje. het knopje
- Zij luisteren heel goed naar de liedjes. de liedjes
- Wil jij het penseeltje even schoonmaken? het penseeltje
- De meisjes spelen op het schoolplein. de meisjes

2 Vul de rijtjes in.

Zoek de woorden in de slang.
Zet de woorden in het goede rijtje.

boeken mensen molens paal planten bekers buurman ringen bloem

enkelvoud

- boek
- paal
- buurman
- bloem
- _____
- _____

meervoud

- mensen
- molens
- planten
- bekers
- ringen

3 Maak de vragen.

Kies uit: de | papier | poes | deuren | koffer | prinses | het | opdrachten

- 1 Welk woord voor mens lees je? prinses
- 2 Welke woorden zijn lidwoorden? de, het
- 3 Welke woorden zijn meervoud? deuren, opdrachten

Dit kan ik nu

1 Wat doen de poezen?

- 1 Kijk naar het plaatje en maak vier zinnen.
- 2 Gebruik de naam van de vier poezen in de zinnen.
- 3 Denk aan hoofdletters en punten.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

2 Schrijf de zinnen goed na. Denk aan hoofdletters en punten.

- 1 mijn moeder is weg

Mijn moeder is weg.

2 agenten vonden haar in een schuurtje

Agenten vonden haar in een schuurtje.

3 ze had geen mobieltje

Ze had geen mobieltje.

4 een man nam haar mee

Een man nam haar mee.

5 mijn moeder is weer vrij

Mijn moeder is weer vrij.

3

Welke woorden horen bij elkaar?

Kies uit elk rijtje een stukje. Vul de hele zinnen in.

Denk aan hoofdletters en punten. Je houdt twee antwoorden over.

een wesp	knipt mijn haar
de juf	eet honing
de kapper	snoeit de heg
de tuinman	kijkt mijn werk na
de beer	zoemt om mijn hoofd
	dobberen in de zee
	rijden naar het strand

Een wesp zoemt om mijn hoofd.

De juf kijkt mijn werk na.

De kapper knipt mijn haar.

De tuinman snoeit de heg.

De beer eet honing.

Hoofdstuk 10

Doelenkaart

Hoe gaat het?

- ik moet het nog leren
- ik moet het nog oefenen
- ik kan het!

Spreken en luisteren

- Ik weet aan welke regels ik mij moet houden in een tweegesprek.
- Ik kan mijn mening geven en uitleggen in een tweegesprek.
- Ik kan gericht luisteren naar een informatieve tekst.
- Ik kan een informatieve tekst samenvatten.

Woordenschat

- Ik ken de betekenis van 45 nieuwe woorden.

Lezen

- Ik kan een verslag herkennen.
- Ik kan vertellen wat ik van een verslag vind en waarom.
- Ik kan de hoofdgedachte uit een informatieve tekst halen.
- Ik kan een informatieve tekst samenvatten.

Taal verkennen

- Ik weet wat een zinsdeel is.
- Ik kan een zinsdeel herkennen.
- Ik kan met zinsdelen een zin maken.

Schrijven

- Ik kan een bedankje schrijven.

Hoofdstuk 10

Les 1

Spreken en luisteren

- Ik leer aan welke regels ik mij moet houden in een tweegesprek.
- Ik leer mijn mening vertellen en uitleggen in een tweegesprek.

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 20 nieuwe woorden

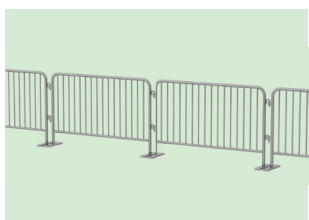
Kijkwoorden

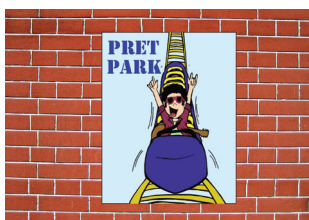
de achtbaan

het attractiepark

het dranghek

de poster

het reuzenrad

Leeswoorden

het abonnement: (vaak een kaart) waarvoor je in één keer betaalt om er meerdere keren naartoe te kunnen (pretpark) of het te krijgen (krant)

Heeft u een kaartje voor alleen vandaag of een abonnement?

zich ergens tussendoor wringen: met moeite tussen twee dingen door gaan

Tanja moet zich tussen de mensen door wringen.

de gebarentaal: met je handen woorden maken
Tanja gebruikt gebarentaal: ze maakt met haar vinger een rondje.

tranen (werkwoord): tranen krijgen, huilen
Tanja's ogen beginnen te tranen.

verdwalen: de weg kwijt zijn; niet meer weten welke kant je op moet
Tanja is verdwaald in het pretpark.

Weetwoorden

aan de hand zijn

de ijscokar

het informatiebord

langskomen

met z'n allen

ondersteboven

de patatkraam

de plattegrond

het toilet

het uitzicht

Verdwaald

1

Bekijk de tekening.

2 Maak de vragen.

1 Waar zijn de kinderen en hun moeders?

In het attractiepark.

2 Waar zie je dat aan?

Je ziet mensen, een reuzenrad, een patatkraam, een ijscokar, toiletten.

3 Wat zou er met Tanja aan de hand zijn?

Meerdere antwoorden mogelijk.

3 Luister en kijk naar het verhaal.

Maak de zinnen af.

1 Met z'n allen gaan ze eerst naar het *hotel*.

2 De volgende dag gaan ze naar het *attractiepark*.

3 Paul, Emre en Devi willen in de *achtbaan*.

4 Tanja moet naar het *toilet*.

4 Waar slaap jij het liefst?

In een hotel, in een tent, in je eigen bed of ergens anders?

Let op: leerling 2 vertelt dit aan het eind van de les aan de klas.

Praat er samen over:

- Maak je keuze.
- Bedenk waarom jij daar het liefste slaapt.
- Leerling 1 vertelt en begint met de zin:
Ik slaap het liefst ..., omdat ... .
- Leerling 2 luistert en zegt tot slot:
Dus jij slaapt het liefst ..., omdat ... .
- Wissel van rol.

Gesprekstip

Luister goed naar elkaar.
Denk eerst zelf na over wat je wilt gaan vertellen.
Waarom wil je juist dat zeggen?
Begin dan pas met praten.

5

Hoe ziet jouw droomhotel eruit?

Bedenk hoe het hotel eruitziet en wat je er kunt doen. Schrijf erover.

Meerdere antwoorden mogelijk.

A series of horizontal lines for writing, consisting of solid blue top and bottom lines with a dotted blue line in the middle, repeated 20 times.

Hoofdstuk 10

Les 2

Luisteren

- Ik leer gericht luisteren naar een informatieve tekst.
- Ik leer een informatieve tekst samenvatten.

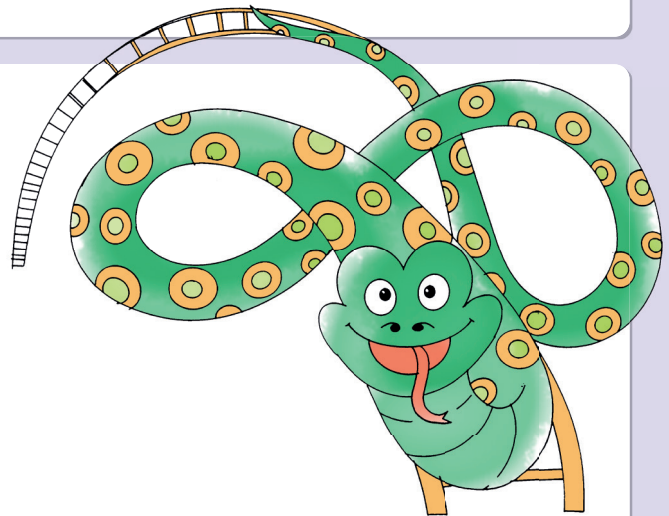
Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

1 Luister naar het verhaal.

2 Wat voor tekst is dit?

- een telefoongesprek
- een informatieve tekst
- een gedicht
- een recept

3 Heb je goed geluisterd?

Kies de goede antwoorden.

Anaconda De Boekanier Spookgrot Elfenvlucht Barracuda

1 Deze attracties zijn aanwezig in het park.	☒	☒	☒	☒	☒
2 Deze attracties zijn voor echte durfals.	☒	☒	☒	☐	☐
3 Deze attracties zijn in het water.	☐	☐	☐	☐	☒

4

Maak een samenvatting van de luistertekst.

Kies de goede antwoorden.

1 Voor welke mensen vind je attracties in het attractiepark?

sprookjesliefhebbers

film liefhebbers

durfals

fietsers

2 Welke soorten attracties werden genoemd?

achtbaan

spookgrot

schipschommel

zwembad

wildwaterbaan

5

Welk woord past in de zin?

Let op: je houdt één antwoord over.

Kies uit: tranen | verdwalen | aan de hand | wringt | langskomen | uitzicht

1 Is het goed als we morgen bij je langskomen?

2 In het donker kun je echt in dit bos verdwalen.

3 Tanja wringt zich tussen de mensen door.

4 Er staat zo veel wind, dat mijn ogen ervan gaan tranen.

5 Onze kamer heeft uitzicht op de bergen.

6 Welk woord past bij de zin?

Teken een lijn.

Ik kan er naar de wc gaan.

Ik kan vaker naar het zwembad met dit kaartje.

Ik kan er een ijsje gaan kopen.

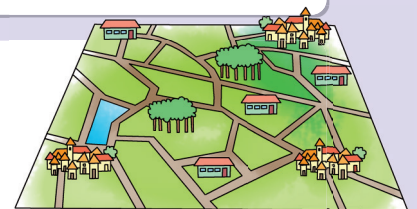
Ik kan er friet gaan eten.

Ik hang deze grote foto of tekening op.

- de ijscokar
- de poster
- het toilet
- de patatkraam
- het abonnement

7 Welk lang woord hoort erbij?

Teken een lijn.

dringen en hek

onder en boven

reus en rad

acht en baan

gebaren en taal

plat en grond

- ondersteboven
- de plattegrond
- het dranghek
- de achtbaan
- het reuzenrad
- de gebarentaal

8 Maak een woordtrap met het woord 'met z'n allen'.

Zet de woorden op de goede plek.

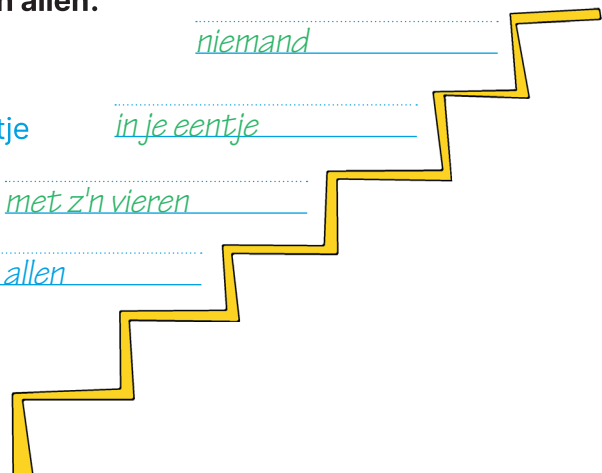
Kies uit: niemand | met z'n vieren | in je eentje

niemand

in je eentje

met z'n vieren

met z'n allen

Hoofdstuk 10

Les 3

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 15 nieuwe woorden.

Lezen

- Ik leer een verslag herkennen.
- Ik leer vertellen wat ik van een verslag vind en waarom.

Kijkwoorden

de balk

de receptionist

de villa

de vleermuis

de zolderkamer

Leeswoorden

ergens terechtkomen: ergens per ongeluk komen

We zijn verdwaald in de villa en komen op de zolder terecht.

ontwaken: wakker worden

Is de vleermuis ontwaakt uit zijn slaap?

het stikt er van de: er zijn er heel veel van

Op zolder zijn veel spinnen en het stikt er van de spinnenwebben.

vastklampen: heel erg goed vasthouden

De vleermuis klampt zich met zijn pootjes vast aan de balk en laat niet los.

de winterslaap: een slaap die dieren doen, de hele winter lang

Een vleermuis houdt een winterslaap: hij wordt in de lente pas weer wakker.

Weetwoorden

dolgraag
de klauw
muisstil
de ontbijtzaal
rondvliegen

Een plezant avontuurke

Beste meneer van het hotel,

*Gisteren zijn we hier aangekomen.
We moesten nog wennen aan de taal.
Het Vlaams is wel een beetje anders!
Deze morgen werden we vroeg wakker.
We zochten **de ontbijtzaal**.
Maar we waren verdwaald.
Het is ook zo'n grote **villa**!
Muisstil slopen we door de gangen.
Zo **kwamen** we op zolder **terecht**.
We gingen **de zolderkamer** binnen.
Het stikte er van de spinnenwebben.
En weet u wat daar hing? Een **vleermuis**!
Hij **klampte** zich **vast** met zijn **klauwtjes** aan **de balk**.
Opeens begon hij **rond** te **vliegen**!
We schrokken ons een hoedje!
We vertelden het aan **de receptionist**.
Hij zei: 'Allee, is hij al op?
Ons Pierre, de huisvleermuis?
Ontwaakt uit zijn **winterslaap**?
Wat een plezant avontuurke!
(We weten niet wat dat betekent.)
We komen **dolgraag** terug.
Vooral om Pierre weer op te zoeken!*

Tanja en Devi

1 Bekijk de tekst en de tekening.

Praat er samen over.

- 1 Heb jij wel eens ergens zo'n boek gezien? Waar?
- 2 Wat schrijven de mensen in een gastenboek?

2

Lees het verslag en maak de vragen.

1 Hoe kun je weten dat de receptionist een Belg is?

Aan zijn manier van praten en de woorden die hij gebruikt: allee, plezant avontuurke, Pierre.

2 Wat betekent een *plezant avontuurke*?

Een grappig voorval, een leuk avontuur, een gebeurtenis waar je om kunt lachen.

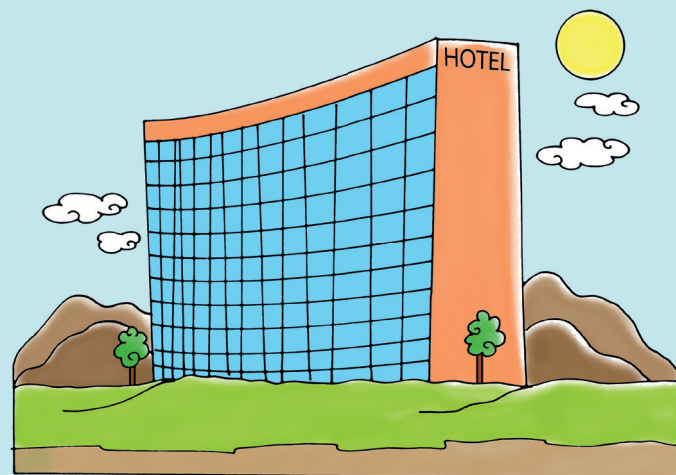
3 Hoe kun je zien dat dit een verslag is?

Tanja en Devi geven de gebeurtenissen weer, in de goede volgorde. Ook geven ze hun mening.

4 Hebben Tanja en Devi een goed verslag geschreven?

Leg ook uit waarom.

Meerdere antwoorden mogelijk.

3 Welke zinnen betekenen ongeveer hetzelfde?

Teken een lijn.

De villa is groot.

Het stikt er van de
spinnenwebben.

De vleermuis klampt zich
vast aan de balk.

De vleermuis ontwaakt uit
zijn winterslaap.

Tanja en Devi komen
dolgraag terug.

Er zijn er heel veel van.

Hij wordt wakker.

Het is een heel groot huis.

Ze komen met veel plezier
nog een keer langs.

Hij laat niet los.

4 Vind je het hotel in België leuk?

Schrijf erover. Leg ook uit waarom.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Handwriting practice lines consisting of solid top and bottom lines with a dotted midline.

Hoofdstuk 10

Les 4

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.

Leesbegrip

- Ik leer de hoofdgedachte uit een informatieve tekst halen.
- Ik leer een informatieve tekst samenvatten.

Talen in België

Om België **heen** liggen vier landen. Nederland, Frankrijk, Duitsland en Luxemburg. In België spreken ze drie talen.

Duits wordt **het minst** gesproken.

De meeste mensen spreken Nederlands.

Dat is het Vlaamse **gedeelte**.

Toch is Nederlands anders dan Vlaams.

Er is ook een **deel** waar ze Frans spreken.

We **noemen** dat Waals.

België is dus **verdeeld in** twee delen.

Een Vlaams en een Waals deel.

Denk je dat de mensen elkaar kunnen **verstaan**?

Men spreekt vaak twee talen!

→ het kleinste deel

→ het grootste deel

→ het deel

→ delen in stukken

→ de mensen

1 Lees de tekst *Talen in België*.

2 Lees de tekst nog eens.

Zoek het antwoord op de vragen in de tekst.

1 Hoeveel talen spreken ze in België?

In België spreken ze drie talen.

2 In hoeveel delen is België verdeeld?

België is dus verdeeld in twee delen.

3 Waarom kunnen de mensen elkaar verstaan?

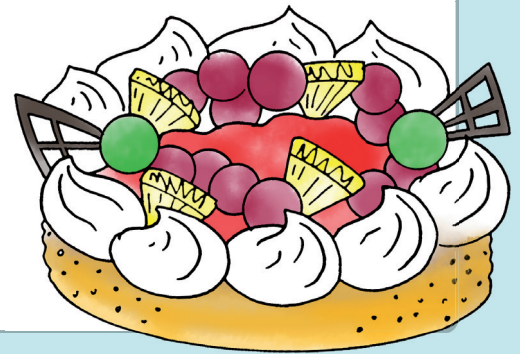
Men spreekt vaak twee talen!

3 Welk woord past in de zin?

Kies uit: men | toch | omheen | gedeelte | noemen

- 1 Wat is dat toch een heerlijke taart!
- 2 'Dat noemen we nog eens boffen!', zegt Devi.
- 3 Emre kiest het gedeelte met veel slagroom.
- 4 men heeft allemaal zijn eigen smaak.
- 5 Daar kun je niet omheen.

4 Welk woord past bij de zin?

Vul de woorden in op de goede plek in de puzzel.

Kies uit: ontwaken | verstaan | muisstil | dolgraag

- 1 Dan doe je het heel zachtjes.
- 2 Dan begrijp je elkaar.
- 3 Dan doe je het met veel plezier.
- 4 Dan word je wakker.

Welk woord lees je in de hokjes met een blauw nummer?

5 Welke woorden passen bij elkaar?

Teken een lijn.

de zolderkamer	•	•	de dikke plank
de balk	•	•	ergens per ongeluk komen
de klauw	•	•	kamer helemaal boven in het huis
ergens terecht komen	•	•	poot met grote nagels

6 Welk woord past in de zin?

Kies uit: rondvliegen | het minst | de meeste

- 1 Emre heeft de meeste knikkers, veel meer dan Paul.
- 2 De muggen blijven boven mijn bed rondvliegen.
- 3 Zuurkool vind ik niet lekker, maar ik houd het minst van spruitjes.

7 Verander de zin.

- 1 Verander het woord **men** in een naam van een mens.
- 2 Verander de zin.

a In het hotel kan **men** ook eten.

In het hotel kan _____ ook eten.

b Bij de villa plant **men** bomen.

Bij de villa plant _____ bomen.

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

.....

_____

.....

_____

.....

_____

Hoofdstuk 10

Les 5

Woordenschat

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal woorden uit les 1, 3 en 4.

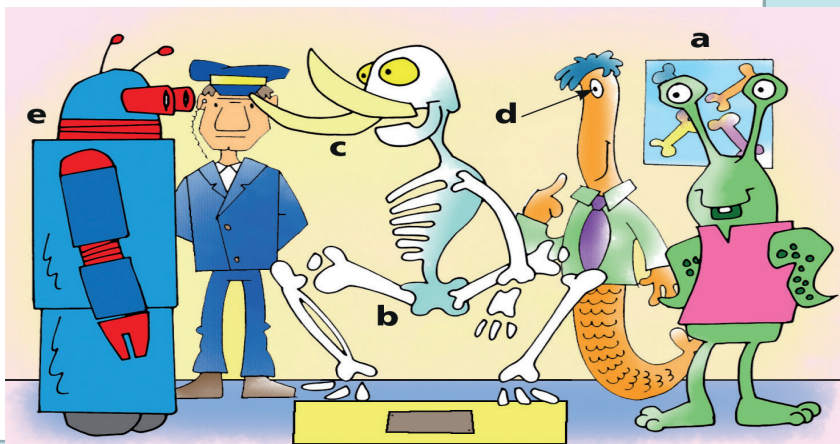
Dit kan ik nog

1 Wat zie je op het plaatje?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: het flapoor | het orkest | de pupil | het skelet | het kunstwerk | de slagtang | de robot

- a het kunstwerk
- b het skelet
- c de slagtang
- d de pupil
- e de robot

2 Wat staat er onder de vlek?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: hoeveelheid | toegang | vervolg | een gat in de lucht | onderzoek | uitdagen | concert

- 1 Het ☀ in het ziekenhuis duurt een uur. onderzoek
- 2 Tijdens het ☀ is het muisstil in de zaal. concert
- 3 Ik ben zo blij. Ik spring ☀. een gat in de lucht
- 4 Ik heb maar een kleine ☀ suiker nodig. hoeveelheid
- 5 Luister maar naar het ☀ van dit verhaal. vervolg

3

Wat hoort bij elkaar?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: kennismaken met | uitvoeren | ieder | bijzonder | besturen | de techniek | ontelbaar

- 1 ergens in rijden besturen
- 2 niet te tellen ontelbaar
- 3 voor de eerste keer leren kennen kennismaken met
- 4 hoe het werkt de techniek
- 5 iets maken uitvoeren

Dit kan ik nu

1

Welke zin hoort bij welk plaatje?

Vul de letter van het plaatje in.

Let op: je houdt twee plaatjes over.

- 1 Oei, wat gaat dat hard! A
- 2 Mensen, mensen, niet zo duwen! F
- 3 Het lijkt wel een kasteel zeg! B
- 4 Au, die heeft scherpe klauwen! H
- 5 Hallo meneer, welkom in ons hotel! C

2 Wat staat er onder de vlek?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: verdwalen | winterslaap | terecht ben gekomen | abonnement | vastklampt | stikt van | gebarentaal

- 1 Ik heb geen idee waar ik nu weer . terecht ben gekomen
- 2 Het de wormen in onze grond. stikt van
- 3 In dat grote bos kun je makkelijk . verdwalen
- 4 Met het kun je het hele jaar naar het zwembad. abonnement
- 5 Hij is zo bang, dat hij zich aan mij . vastklampt

3 Welke woord past in de zin?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: omheen | verstaan | noemen | toch | het minste | verdelen | het gedeelte

- 1 Hij koos niet voor het meeste, maar juist voor het minste.
- 2 Nina deed de saus er niet over, maar juist er omheen.
- 3 Zullen we alle knikkers eerlijk verdelen?
- 4 Wil jij je naam even noemen?
- 5 Tim was ziek, maar hij is toch naar school gegaan.

Hoofdstuk 10

Les 6

Taal verkennen

- Ik leer wat een zinsdeel is.
- Ik leer hoe ik met zinsdelen een zin maak.

Zinsdelen

In een zin staat altijd een **werkwoord**.

Ik **lees**.

Juf **eet**.

Dit zijn korte zinnen.

Zinnen kun je uitbreiden.

Juf eet.

Juf eet een boterham.

Juf eet een boterham in de klas.

Juf eet een boterham in de klas tijdens de pauze.

Een zin bestaat uit stukjes. Die stukjes heten **zinsdelen**.

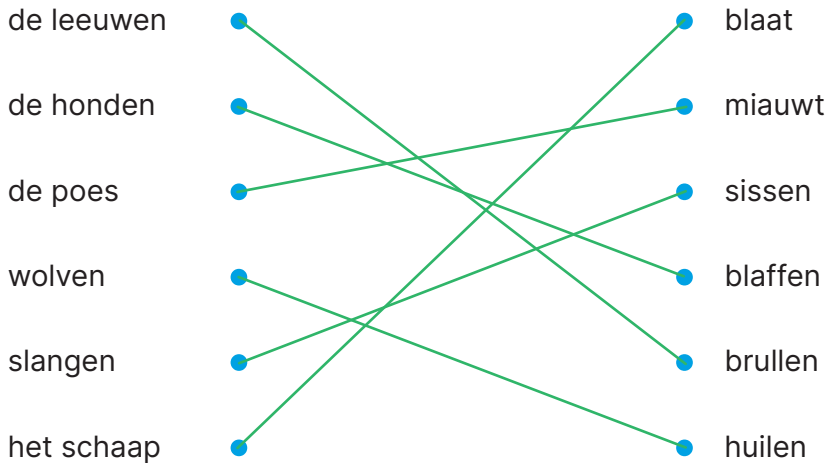
Juf | eet | een boterham | in de klas | tijdens de pauze.

Simon en Boaz | lopen | met hun hondje | op het strand.

1 Bekijk het uitlegblokje.

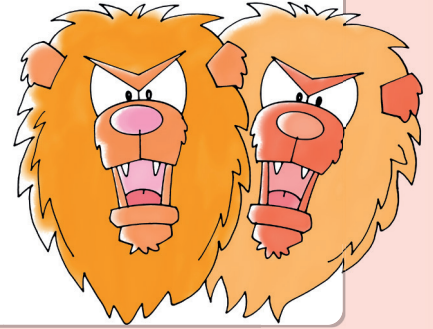
2 Welk geluid maakt het dier?

Teken een lijn.

ThM: "de punten staan nu niet meer netjes in 1 lijn onder elkaar, graag nog even aanpassen"

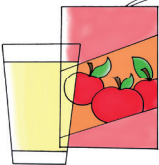
De bolletjes zijn recht onder elkaar?

3 Maak de zinnen langer.

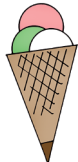
Kijk naar het plaatje.

Lees daarna de zin en maak deze langer.

1 Devi drinkt appelsap.

2 Tanja loopt naar het toilet.

3 Paul leest een poster.

4 Emre koopt een ijsje.

4

Maak de zinnen zo kort mogelijk.

1 Tanja's moeder staat bij het dranghek.

Tanja's moeder staat.

2 Paul zit in de achtbaan.

Paul zit.

3 Devi schrijft in het gastenboek.

Devi schrijft.

4 De man kijkt naar Tanja.

De man kijkt.

5 Emre pakt zijn zwembroek.

Emre pakt.

6 Tanja gaat naar het toilet.

Tanja gaat.

5

Verdeel de zin in zinsdelen.

Zet een schuine streep tussen de zinsdelen.

Voorbeeld: Tanja en Devi / schrijven / in het gastenboek.

1 De vleermuis / ontwaakt / uit zijn winterslaap.

2 Hij / klampt zich vast / aan de balk.

3 De vleermuis / vliegt / op zolder.

6 Zet de zinsdelen in de goede volgorde.

1 de hele dag / de baby / huult

De baby huult de hele dag.

2 met de hond / de man / wandelt / in het park

De man wandelt met de hond in het park.

3 morgen / met de trein / wij / gaan / naar het pretpark

Morgen gaan wij met de trein naar het pretpark.

7 Maak de zin langer.

- 1 Bedenk korte zinnen.
- 2 Maak de zinnen daarna langer.
- 3 Hoeveel zinsdelen heb je erbij bedacht?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) with a dotted midline, providing space for writing answers.

Hoofdstuk 10

Les 7

Taal verkennen

- Ik oefen het herkennen van zinsdelen.
- Ik oefen het maken van zinnen met zinsdelen.

1 Maak korte zinnen.

Welk werkwoord uit het tweede rijtje past bij het woord uit het eerste rijtje?
Denk aan hoofdletters en punten.

a	de bijen	piept	<i>De bijen zoemen.</i>
b	de beer	hinnikt	<i>De beer gromt.</i>
c	het paard	gromt	<i>Het paard hinnikt.</i>
d	de koeien	zoemen	<i>De koeien loeien.</i>
e	de muis	loeien	<i>De muis piept.</i>

2 Maak de zin zo kort mogelijk.

Welk zinsdeel kan weg?
Vul de korte zin in.
Denk aan hoofdletters en punten.

1	De kinderen gaan in de achtbaan.	<i>De kinderen gaan.</i>
2	Tanja moet naar het toilet.	<i>Tanja moet.</i>
3	Tanja verdwaalt in het attractiepark.	<i>Tanja verdwaalt.</i>
4	Ze gebruikt gebarentaal.	<i>Ze gebruikt.</i>

3

Welk zinsdeel past erbij?

Teken een lijn.

De kapitein vaart	•	•	veel stoeltjes.
De juf schrijft	•	•	naar mijn adres.
Het reuzenrad heeft	•	•	op de oceaan.
Merel klaagt	•	•	over kiespijn.
De receptionist vraagt	•	•	op het bord.

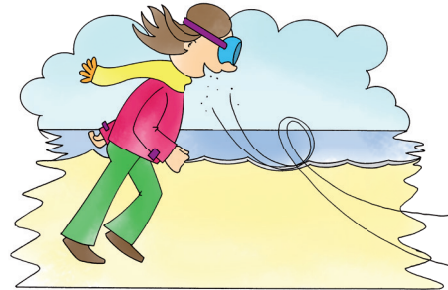
4

Verdeel de zinnen in zinsdelen.

Lees het verhaaltje.

Zet een schuine streep tussen de zinsdelen.

- 1 De wind/blaast/tegen mijn wangen.
- 2 Ik/krijg/zand/in mijn ogen.
- 3 Met een zakdoek/wrijf/ik/hard.
- 4 Mijn ogen/tranen/nu/heel erg.
- 5 Daardoor/spoelt/het zand/gelukkig/weg.
- 6 Voortaan/loop/ik/met mijn duikbril!

5

Verander de plaats van de zinsdelen.

Vul de nieuwe zin in.

*Voorbeeld: Juf / eet / een boterham / in de klas / tijdens de pauze.
Tijdens de pauze eet juf in de klas een boterham.*

Denk aan hoofdletters en punten.

1 De bus / stopt / om negen uur / bij het station.

Om negen uur stopt de bus bij het station.

2 De jongens / voetballen / morgen / tegen een sterke ploeg.

Morgen voetballen de jongens tegen een sterke ploeg.

6

Maak van de korte zinnen een langere zin.

Kies uit:

- de boer melkt
- de bakker bakt
- de kapper knipt
- de visboer verkoopt
- de dokter schrijft
- de kinderen durven

Vul ten minste twee lange zinnen in.

Denk aan hoofdletters en punten.

Meerdere antwoorden mogelijk.

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

- Ik leer hoe ik een bedankje schrijf.

Het was super!

Boven aan een bedankje lees je wie je bedankt.

Hier lees je het **begin** van het bedankje.

In het **midden** lees je waarvoor ze allemaal willen bedanken.

Hier lees je het **eind** van het bedankje.

Onder aan een bedankje lees je wie het geschreven heeft.

Naast een bedankje zie je soms een tekening.

Aan de baas van het hotel,

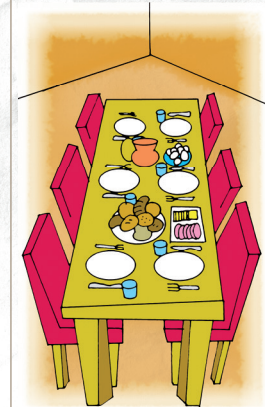
*We hebben twee nachten in uw hotel gelogeerd.
Reuze naar ons zin gehad.*

*Het ontbijt was heerlijk.
Een lekker eitje en verse broodjes.
En wat een gezellige ontbijtzaal!
Ook prachtige kamers.
En het bed ...*

*Wat hebben we goed geslapen!
's Nachts is het muisstil in uw hotel.
Uw medewerkers zijn heel vriendelijk.
Hun Vlaams klinkt zo grappig.*

*Dank u wel voor alles.
We komen dolgraag terug.*

De zes gasten uit Nederland.

1 Lees het bedankje.

2 Maak de vragen.

1 Aan wie is het bedankje geschreven?

De baas van het hotel.

2 Welke dingen in het hotel zijn goed?

Het ontbijt, de ontbijtzaal, de kamer, de meubels, het bed, de stilte 's nachts,

de medewerkers.

3 Waar kun je een bedankje in of op schrijven?

Bedenk vier antwoorden.

Voorbeeld: in het gastenboek

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bijvoorbeeld:

op een kaart, in een brief, op een website, in de krant

4 Voor welke andere mensen van het hotel kun je ook een bedankje schrijven?

Schrijf ze op. Hoeveel kun je er bedenken?

Meerdere antwoorden mogelijk.

5 Maak de zin af.

Lees het **midden** van het bedankje nog eens.

Er staan korte zinnen tussen.

Waarom doet de schrijver dat? Maak de zin af.

De schrijver maakt korte zinnen, omdat

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bijvoorbeeld: Vaak is er niet veel ruimte om te schrijven.

6

Maak de zinnen langer.

1 Reuze naar ons zin gehad.

.....

.....
-----

2 Ook prachtige kamers.

.....

.....
-----

3 En het bed ...

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....

7

Van wie is het bedankje?

Onder het bedankje staat *De zes gasten uit Nederland*.

1 Welke zes gasten zijn dat?

Paul, Tanja, Emre, Devi, de moeder van Tanja, de moeder van Devi

.....
-----

2 Waarom denk je dat ze het op deze manier opgeschreven hebben?

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....
-----

3 Wat zou jij onderaan het bedankje schrijven?

Meerdere antwoorden mogelijk.

.....

8

Waarvoor zou jij je vader of je moeder bedanken?

- 1 Schrijf een bedankje aan je vader of je moeder.
- 2 Bedenk waarvoor je ze allemaal bedankt.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- 3 Maak een tekening bij het bedankje.

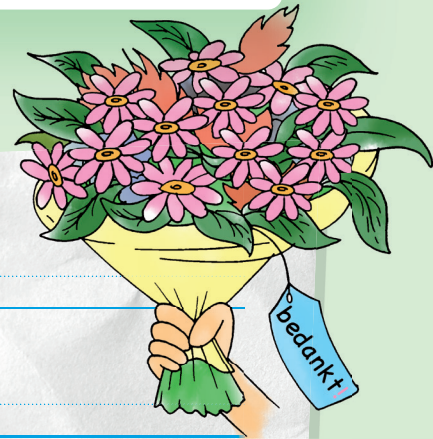
Ter beoordeling van de leerkracht.

Hoofdstuk 10

Les 9

Schrijven

- Ik oefen het schrijven van een bedankje.

Het was super!

Boven aan een bedankje schrijf je wie je bedankt.

Hier schrijf je het **begin** van het bedankje.

In het **midden** schrijf je waarvoor je wilt bedanken.

Naast je bedankje maak je soms een tekening.

Hier schrijf je het **eind** van je bedankje.

Onder aan het bedankje schrijf je je naam.

1 Waarvoor wil jij iemand bedanken?

Vul twee dingen in.

Voorbeeld: Ik mocht meerijden in de auto toen het regende.
We hebben veel plezier gehad in het attractiepark.

Meerdere antwoorden mogelijk.

2 Maak nu je bedankje.

- 1 Voor wie is je bedankje bedoeld?
- 2 Schrijf die naam boven het bedankje.
- 3 Schrijf jouw naam op de goede plaats onder het bedankje.

3 Maak het **begin** van je bedankje.

- 1 Bedenk ten minste twee zinnen.
- 2 Schrijf die zinnen bij de oranje streep.
- 3 Begin met:
  - a Weet je nog dat wij samen ...
  - b Ik vond dat ...

4 Maak het **midden** van je bedankje bij de rode streep.

Let op: zet aan het begin van de zin een hoofdletter.

- 1 Gebruik je zinnen uit opdracht 1.
- 2 Zet na elke zin een punt, vraagteken of uitroepeteken.

5 Maak het **eind** van je bedankje.

- 1 Schrijf nog twee zinnen bij de blauwe streep.
- 2 Begin met:
  - a Dank je wel voor ...
  - b Ik hoop ...

6 Ben je tevreden met je bedankje? Waarom wel of niet?

Lees je bedankje na en verbeter.

- 1 Heb je voor alles bedankt? Vul anders nog aan.
- 2 Beginnen je zinnen met hoofdletters?
- 3 Kijk naar elk woord. Heb je het goed geschreven?
- 4 Klaar? Vul in of je wel of niet tevreden bent en leg uit waarom.

Bedankt!

Meerdere antwoorden mogelijk.

---

7 Ben je klaar met je bedankje?

Maak er dan nog een tekening bij.

Ter beoordeling van de leerkracht.

8

Heb jij wel eens een bedankje gekregen van iemand?

1 Wat had je gedaan voor hem of haar?

Meerdere antwoorden mogelijk.

---

2 Hoe zag het bedankje eruit?

---

3 Hoe vond je het om een bedankje te krijgen?

Hoofdstuk 10

Les 10

Taal verkennen

Dit kan ik nog

- Ik herhaal samenstellingen uit blok 3.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal het herkennen van een zinsdeel.
- Ik herhaal het maken van een zin met zinsdelen.

Dit kan ik nog

1 Maak de samenstelling.

Lees het verhaal. Plak uit elke zin twee woorden aan elkaar.
Vul de samenstelling in. Zet er *de* of *het* voor.

Het dagje uit

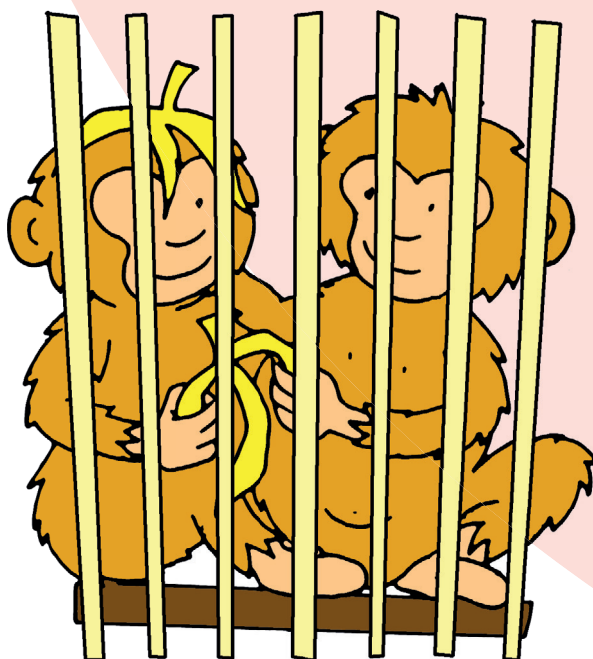
Vandaag gaan we met de trein op reis. de treinreis

We gaan naar de tuin met dieren. de dierentuin

Eerst kopen we een kaartje voor de toegang. het toegangkaartje

Bij de kooi van de apen blijven we staan. de apenkooi

Zij spelen met de schil van de banaan. de bananenschil

2 Maak vijf samenstellingen.

Kies uit: de krant | het park | de tijd | het schrift | de broek | de pret | de trap | de zak | de school | de rol

1 *Meerdere antwoorden mogelijk.*

2 *Bijvoorbeeld: de schoolkrant, het schoolschrift, de broekzak, het pretpark,*

3 *het tijdschrift, de roltrap*

4

5

3 Welke samenstelling past bij het plaatje?

Bedenk bij elk plaatje een samenstelling. Schrijf die op.

1

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bijvoorbeeld: de regenwolk

2

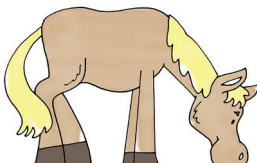
3

4

5

Dit kan ik nu

1 Waar staat maar één zinsdeel?

Kies de goede antwoorden.

☒ slaapt	☒ naar het strand
☐ mijn moeder bakt	☒ om zes uur
☐ Paul leest	☒ de wekker
☐ de vogel vliegt	☒ gilt

2 Verdeel de zinnen in zinsdelen.

Zet een schuine streep tussen de zinsdelen.

- 1 Ze/winnen/vier kaartjes/voor een attractiepark.
- 2 Veel/mensen/spreken/twee talen/in België.
- 3 Wij/durven/met ons vieren/in het reuzenrad.
- 4 De kinderen/gaan/op avontuur/in het hotel.
- 5 De vleermuis/ontwaakt/ineens/uit zijn winterslaap.

3**Maak vijf zinnen.**

Kies steeds woorden uit elk rijtje en vul de zin in.

Het mogen ook gekke zinnen zijn.

Denk aan de hoofdletters en punten.

de goudvis	leest	aan de waterplant
de hond	ligt	vaders pantoffel
Tanja's moeder	hangt	aan de muur
het gastenboek	knabbelt	in het boek
de poster	brengt	op de tafel

1 *Bijvoorbeeld: De goudvis knabbelt aan de waterplant.*

2 *De hond brengt vaders pantoffel.*

3 *Tanja's moeder leest in het boek.*

4 *Het gastenboek ligt op de tafel.*

5 *De poster hangt aan de muur.*

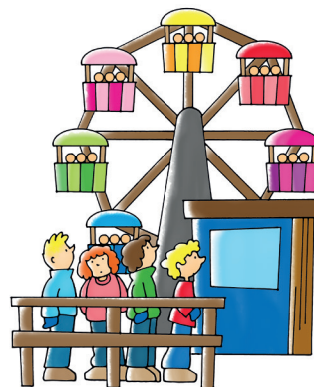
Herhalen en toepassen

1 Welk woord kan erachter?

- 1 Leerling 1: kies een woord uit vak 1.
- 2 Leerling 2: zoek een woord erbij uit vak 2.
- 3 Samen: vinden jullie het een goed woord?
Vul het woord dan in.
- 4 Ruil om en doe dit met alle woorden.

1	sneeuw	reuzen	2	land	buren
	over	drang		hek	tijd
	ijs	ijsco		rad	wit
	buur	uit		zaal	koud
	reis	ontbijt		zicht	kar

Meerdere antwoorden mogelijk.

Bijvoorbeeld: sneeuwwit, overburen, ijskoud, buurland, reistijd, reuzenrad, dranghek,

ijscokar, uitzicht, ontbijtzaal.

2 Welk woord hoort in de zin?

Het dikgedrukte woord hoort niet in de zin.
Vul het goede woord erachter in.

Kies uit: muis | dol | terecht | hand | wringt | stikt

1 Er is daar wat aan de **voet**. – *hand*

2 Hij **vliegt** zich ertussen. – *wringt*

3 Hij wil het **gek**graag. – *dol*

4 Het **rent** daar van de mieren – *stikt*

5 Die kinderen zijn **poes**stil. – *muis*

6 De bal is in de sloot **langs**gekomen. – *terecht*

3 Maak zinnen.

- 1 Elke leerling kiest een rijtje.
- 2 Lees om de beurt één zinsdeel uit je rijtje.
- 3 Doe dit drie keer.
- 4 Vul de gemaakte zinnen in.

Leerling 1	Leerling 2	Leerling 3
Het paard	klimt	boven het bos.
De eend	hangt	naar de zon.
De tijger	kruipt	aan de maan.
De dolfijn	zweeft	in een boek.
De aap	vliegt	in een ballon.

1 *Meerdere antwoorden mogelijk.*

2

3

4 Maak een tekening.

In de vorige opdracht heb je drie zinnen gemaakt.
Maak bij de grappigste zin een tekening.

Ter beoordeling van de leerkracht.

Zelfstandig naamwoord

Een **zelfstandig naamwoord** is een woord voor een **mens**, **dier** of **ding**.
Namen schrijf je met een **hoofdletter**.

mens

.....
de tante
.....

Anna

dier

.....
de hond
.....

Bello

ding

.....
het hotel
.....

hotel Duinzicht

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 1 les 6.

Enkelvoud en meervoud, lidwoord

Enkelvoud = **één** mens, dier of ding.

Meervoud = **meer dan één** mens, dier of ding.

Lidwoord = **de**, **het** en **een**.

Voor het meervoud staat altijd **de**.

de meester

het hert

.....
de meesters

.....
de herten

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 2 les 6.

Samenstelling

Een **samenstelling** krijg je als je twee of meer woorden aan elkaar plakt.

de school + **het** plein = **het** schoolplein

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 3 les 6 en hoofdstuk 6 les 6.

Verkleinwoord

Een **verkleinwoord** laat zien dat iets **klein** is.
Voor een verkleinwoord staat altijd **het**.

de muis
de bakker
het raam

het muisje
het bakkertje
het raampje

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 4 les 6.

Werkwoord

Een **werkwoord** vertelt wat iemand of iets **doet**.
Of wat er **gebeurt**.

De woordenboekvorm van het werkwoord eindigt op **(e)n**.

schrijven   ik **schrijf** een brief.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 7 les 6.

Zin, hoofdletter, punt

Een **zin** bestaat uit woorden die bij elkaar horen.
In elke zin staat minstens één **werkwoord**.
Een zin begint met een **hoofdletter**.
Aan het einde staat een **punt**.

Wij fietsen snel naar school door de regen.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 9 les 6.

Zinsdelen

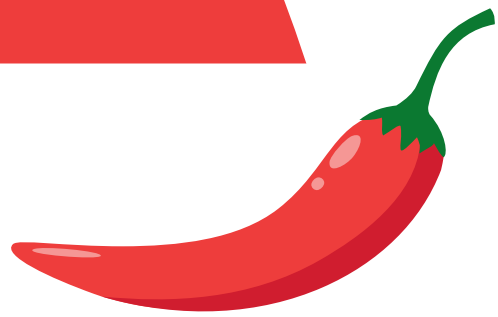
Een zin bestaat uit stukjes.
Die stukjes heten **zinsdelen**.

Juf | eet | een boterham | in de klas | tijdens de pauze.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 10 les 6.

Mijn pittige woorden

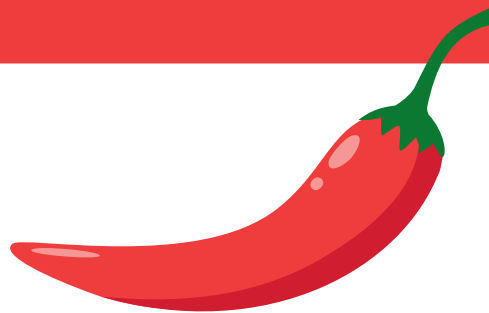
woord

uitleg

Handwriting practice lines for the 'woord' column. Each row consists of a solid blue top line, a dotted blue middle line, and a solid blue bottom line. There are 20 such rows.

Handwriting practice lines for the 'uitleg' column. Each row consists of a solid blue top line, a dotted blue middle line, and a solid blue bottom line. There are 20 such rows.

Mijn pittige woorden

woord

uitleg

Handwriting practice lines for the 'woord' column. Each row consists of a solid blue top line, a dotted blue middle line, and a solid blue bottom line. There are 20 such rows available for writing.

Handwriting practice lines for the 'uitleg' column. Each row consists of a solid blue top line, a dotted blue middle line, and a solid blue bottom line. There are 20 such rows available for writing.

Colofon

Verhalen en leesteksten

Maria Hetty van den Berg
Annemarie van den Brink
Jørgen Hofmans

Auteurs

Maria Hetty van den Berg
Tamara van den Berg
Jannie van Driel-Copper
Irene Engelbertink
Wies Gloudemans
Jeannette Miš
Cokky Stolze-van der Vegte
Saskia Tromp-Lantman
Gerda Verhey
Anne Coos Vuurmans

Redactie

Projectteam ThiemeMeulenhoff

Vormgeving

Flowdesign, Utrecht

Opmaak

Crius Group

Beeldverwerking

Eduardo media

Illustraties

De Boer illustraties / Michel de Boer
Edith Stultiens (hoofdstukopeningen)

Foto's

Shutterstock

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt slimme flexibele leeroplossingen met een persoonlijke aanpak. Voor elk niveau en elke manier van leren. Want niemand is hetzelfde.

We combineren onze kennis van content, leerontwerp en technologie, met onze energie voor vernieuwing. Om met en voor onderwijsprofessionals grenzen te verleggen. Zo zijn we samen de motor voor verandering in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 66298 6

Versie 1.3

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO₂-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

